

spekteres. Af Det Danske Center for Menneskerettigheders notat om lovforslaget, jf. L 200, folketingsåret 1995-96, bilag 48, fremgår det således bl.a., at det må antages at være barnets tarv at have både en far og en mor, og at staten og samfundet har en særlig forpligtelse til at tilgodese barnets tarv, når det stiller foranstaltninger til rådighed, som berører barnet.«

Det omtalte notat fra Det Danske Center for Menneskerettigheder skulle på anmodning af Folketingets Sundhedsudvalg særligt kommentere det forhold, at lovforslaget (i sin oprindelige form) ikke stillede krav om en far forud for behandling for barnløshed. Centret konkluderede, at »retten til at få børn er en menneskeret, som en mand og en kvinde har, når de har nået en vis alder. Det er usikkert, om der heraf kan udledes en ret til – om nødvendigt – at blive behandlet med kunstig befrugtning, men hvis en sådan ret anerkendes, vil den formentlig heller ikke omfatte alle, men kun (heteroseksuelle) par over en vis alder. Det tages herved også i betragtning, at det antages at være barnets tarv (best interests) at have både en far og en mor, og at staten/samfundet har en særlig forpligtelse til at tilgodese barnets tarv, når det (gennem lovgivning) stiller foranstaltninger til rådighed, som berører barnet, jf. herved FN's Deklaration om Barnets Rettigheder og Børnekonventionen. Enlige kvinder og kvinder i lesbiske parforhold vil således næppe under henvisning til ikke-diskriminationsprincippet kunne påberåbe sig en ret til at blive behandlet med kunstig befrugtning.«

Justitsministeriets Børnelovsudvalg afgav delbetænkning 1350/1997 om børns retsstilling. Udvalget konkluderede følgende om barnets ret til to forældre (afsnit II 2.8.2), som forslagsstillerne kan tilslutte sig:

»Udvalget har fulgt debatten om et barns ret til at have 2 forældre og er som nævnt nået til den opfattelse, at et barn har ret til så vidt muligt både at have en mor og en far. I dette standpunkt ligger der ikke nogen uvilje mod eller afstandtagen fra andre eksistens- eller samlivsformer end heteroseksuelle parforhold – det være sig livseksistenser som enlig eller i homoseksuelle parforhold.

Det er imidlertid naturens orden, at der skal en mand og en kvinde til at skabe et barn. Barnet har derefter såvel et mødrene ophav som et fædrene ophav og har arveanlæg efter begge. Det er derfor et ikke uvæsentligt led i vor eksistens og for vor opfattelse af vor egen baggrund og vore egne rødder, at vi har adgang til at kende, forstå og forholde os til vort ophav på begge sider. Praktiske erfaringer fra adoptionssager har vist, at dette behov undertiden kan træde kraftigt frem, idet adoptivbarnet i voksenalderen kan få alvor-

lige personlige behov for at finde sine genetiske forældre og forstå baggrunden for sin egen identitet.

Udvalget finder endvidere, at der ved vurderingen af betydningen af et barns mulighed for at have en mor og få en far må tages hensyn til, at det enkelte menneske i sin hverdag har kontakthaver til både mænd og kvinder. Efter udvalgets opfattelse har det betydning for et barn, om det i sin opvækst har nære relationer til både en »mor« og en »far«, som hver har sin personlighed, sine værdinormer og sin rolle i forhold til barnet, og som kan udgøre hver sin identifikationsmodel for barnet. Det vil derfor alt andet lige være et positivt element i et barns udvikling, at det allerede tidligt kan forholde sig til og forstå sig selv i forhold til såvel en moderskikkelse som en faderskikkelse. Dette gælder uanset, om forældrene bor sammen eller lever adskilt.

(...)

Endelig kan der peges på, at Danmark gennem sin tiltrædelse af forskellige konventioner utvivlsomt har påtaget sig internationalt bestemte forpligtelser til at arbejde for, at børn så vidt muligt skal kende begge forældre (...).

(...)

Det kan tilføjes, at udvalgets holdninger om disse spørgsmål stemmer overens med holdningerne hos Folketingets flertal ved afstemningen om § 3 i loven om kunstig befrugtning den 27. maj 1997. Bestemmelsen i § 3 var ikke medtaget ved sundhedsministerens fremsættelse af lovforslaget, men blev indsat af Folketinget. Efter bestemmelsen må kunstig befrugtning, der finder sted under en læges ansvar, for fremtiden kun tilbydes kvinder, som er gift, eller som lever sammen med en mand i et ægteskabslignende forhold. Ægtefællen eller samleveren skal efter § 23 i loven forinden give skriftligt samtykke til behandlingen med den virkning, at han bliver barnets far. Stilledes et sådant krav ikke, ville barnet kunne blive faderløst. (...).«

I dette beslutningsforslag er det ikke tilsigtet at ændre ved de gældende regler, for så vidt angår homolog insemination, hvilket vil sige insemination med partners sæd. Med partner menes der i dette beslutningsforslag kvindens ægtefælle eller den mand, som hun lever sammen med i et ægteskabslignende forhold, jf. formuleringen i lovens § 3. Forslagsstillerne ønsker kun at sikre, at intentionen bag lovens § 3 bliver opfyldt, og at der er sikkerhed for iagttagelse af Sundhedsstyrelsens retningslinjer med hensyn til insemination med donorsæd. Det gælder for eksempel kontrol med sygdomme, at der er loft over antal børn efter samme donor, og at der sikres en geografisk spredning af disse børn. Disse to hensyn tilgodeses bedst ved at